

GOSPODARSKA PRIČAKOVANJA 2016-2017

ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠALNIKA

Pričakovanja ostajajo visoko

Dobički navzgor, predvsem
pri velikih
stran 4

Večja rast investicij
MSP-jev
stran 5

Administrativne ovire
znova številka 1
stran 6

GOSPODARSKA PRIČAKOVANJA 2016-2017

ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠALNIKA

Številka 1, april 2016

Izdajatelj:

SKEP – Analitika GZS

Gospodarska zbornica Slovenije

Dimičeva 13, 1504 Ljubljana

tel. 01/5898-170

faks: 01/5898-100

e-pošta: analitika@gzs.si

<http://analitika.gzs.si>

Avtor: Bojan Ivanc, CFA, CAIA, vodja

Analitike GZS

Oblikovanje: Samo Grčman

© SKEP, 2016.

Uporaba podatkov in ugotovitev iz publikacije je zaželena, vendar le z navedbo vira. Kopiranje ni dovoljeno.

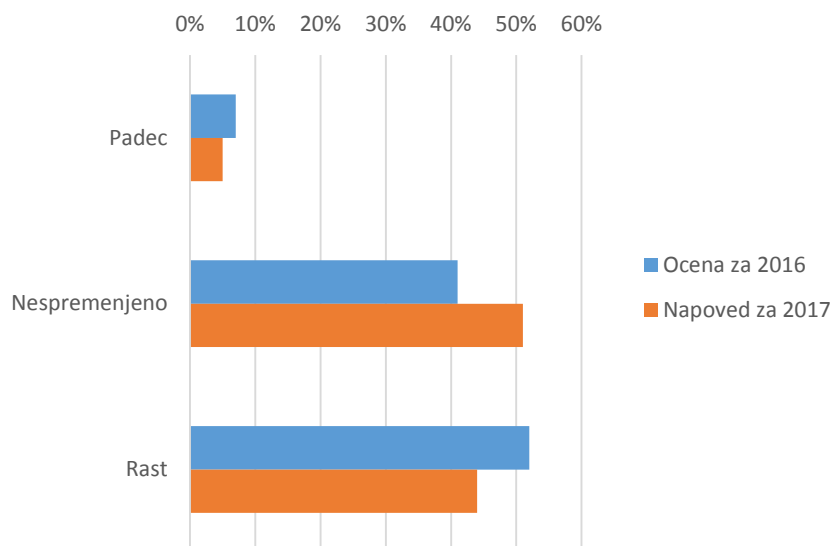
Pričakovanja ostajajo visoko

Positivni obeti od lanskega leta ohranjeni

Analiza spomladanskega anketnega vprašalnika je pokazala, da so obeti slovenskih podjetij pozitivni. Pričakovanja o rasti na izvoznih trgih bodo gonilo rasti EBITDA, neto dobička, investicij in zaposlenih. Pričakovanja o domačem trgu so višja kot lani, več optimizma je čutiti za tekoče kot pa naslednje leto. Zaposlovanje zopet ostaja šibek element, saj zaostaja za dinamiko rasti prodaje in investicij in kar po našem mnenju odraža večjo avtomatizacijo poslovanja ter šibko rast v storitvenih dejavnostih.

Slovenska podjetja v letu 2016 pričakujejo rast **prihodkov od prodaje**. Rast nad 5 % pričakuje polovica podjetij, medtem ko padec za takšen delež 7 %. 41 % podjetij ocenjuje, da bo beležilo podobno višino prodaje. V primerjavi z lanskim vprašalnikom se je znižal delež družb, ki pričakuje padec prodaje (za 10 o.t.), nekoliko se je povečal delež tistih, ki pričakujejo višjo rast prodaje (za 12 o.t.). Pričakovanja za leto 2017 so nekoliko nižja. Padec prodaje pričakuje manjši delež podjetij (5 %), večji je delež tistih, ki jih pričakuje podoben nivo prodaje kot v letošnjem letu (51 % oz. 10 o.t. več kot v 2016). Med velikimi družbami je več takih, ki v 2016 pričakujejo podoben nivo prodaje kot v 2015 (48 %), kot pa pri MSP-jih (36 %). Zadnje so bolj optimistične (55 % pričakuje rast), in sicer tako za tekoče kot naslednje leto.

Prihodki od prodaje

Sodelujoča podjetja

V spomladanski anketi je sodelovalo 176 podjetij, od tega 71 mikro, 35 majhnih, 30 srednjih in 40 velikih družb. Na anketni vprašalnik so odgovarjali preko spletne ankete in izpolnjenega obrazca, ki so ga lahko v elektronskem vabilu natisnili. Anketo so podjetja izpolnjevala med 23.3. in 18.4.2016. Glavnina odgovorov je bila v elektronskem sistemu zabeležena med 23.3. in 11.4.2016.

Ciljna skupina

Gospodarske družbe z več kot 1 zaposlenim (velikost populacije je bila 14.000 podjetij) smo spraševali o spremembah pri poslovnih kategorijah v tekočem letu in v naslednjem letu glede na tekoče. Pri tretjem vprašanju smo jih prosili za oceno o intenzivnosti petih izzivov, s katerimi se po naši oceni podjetja najbolj pogosto soočajo.

MSP

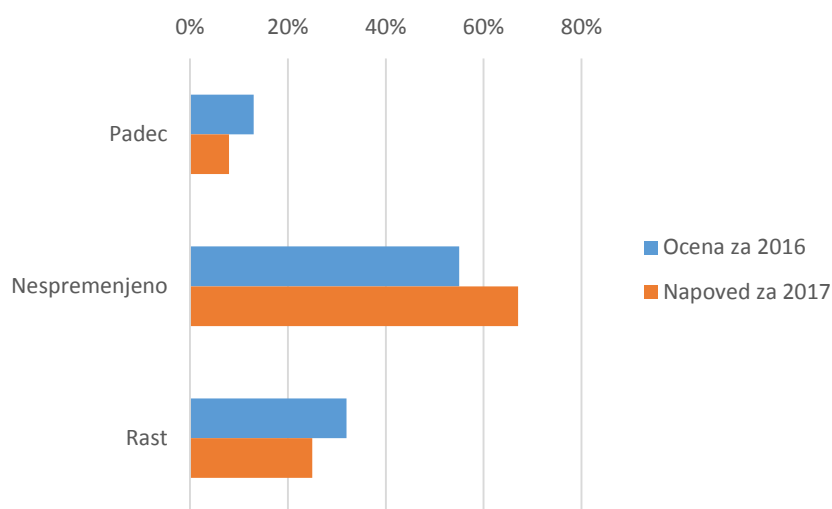
Mikro, mala in srednja podjetja, skladno z ZGD-1

DOMAČI IN TUJI TRGI

OBETI NA TUJIH TRGIH DOBRI

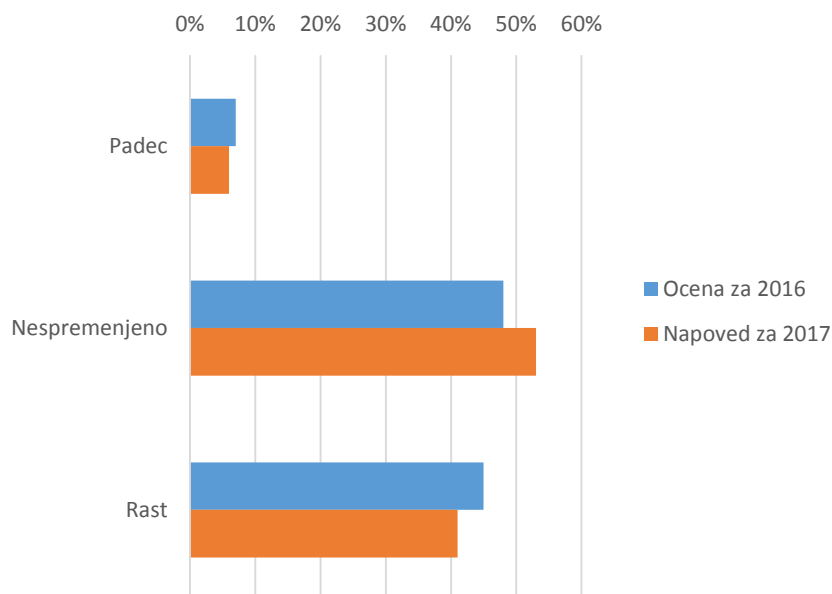
Pričakovanja na **domačem trgu** so se glede na lanski vprašalnik dvignila, saj je delež podjetij, ki pričakuje rast prodaje, porasel s 26 % na 32 %, delež tistih, ki pričakuje padec, pa znižal s 23 % na 13 %. Nekoliko previdnejša so podjetja pri napovedi za naslednje leto, kar je bilo razvidno tudi v lanskem vprašalniku. Distribucija pričakovanj na domačem trgu se je med MSP-ji in velikimi družbami precej razlikovala. Na domačem trgu pričakuje večjo rast 38 % MSP-je in 23 % velikih. Pri padcih prav tako prednjačijo MSP-ji, saj jih padec pričakuje 19 % podjetij oziroma zgolj 8 % velikih.

Prihodki od prodaje na domačem trgu

Na **tujem trgu** so obeti pozitivni, vendar je nivo optimizma nekoliko nižji kot v lanskem vprašalniku. Rast izvoza pričakuje 44 % družb (lani: polovica), medtem ko je delež tistih, ki jih pričakuje padec ostal podoben (7 %). MSP-ji so bili pri pričakovanjih na tujih trgih prekašali velike družbe (49 % in 40 % rast).

Prihodki od prodaje na tujem trgu

Lastnosti respondentov

Po SKD **dejavnostih** je na vprašalnik odgovorilo 40 % podjetij iz predelovalnih dejavnosti, 19 % iz strokovnih, znanstvenih, tehničnih in drugih poslovnih dejavnosti in 11 % iz dejavnosti trgovine. Struktura je odražala distribucijo dodane vrednosti v gospodarskih družbah, zato prilagoditve niso bile potrebne. Po velikosti je v anketi sodelovalo 40 % mikro podjetij, 20 % majhnih, 17 % srednjih in 23 % velikih. Zaradi večje razlike glede na populacijo po dodani vrednosti (MSP: 51 %, velika: 49 %), smo naredili ustrezne prilagoditve. Po regijah so podjetja iz osrednjeslovenske regije predstavljala 23 % celotnega vzorca, tista iz Goriške regije 15 % in iz Jugovzhodne Slovenije 11 %.

PRODAJA DOMA

	16/15	17/16
več kot -20 %	3 %	1 %
od -20 % do -5 %	10 %	7 %
od -5 % do +5 %	55 %	67 %
od +5 % do +20 %	28 %	20 %
več kot +20 %	4 %	5 %

IZVOZ

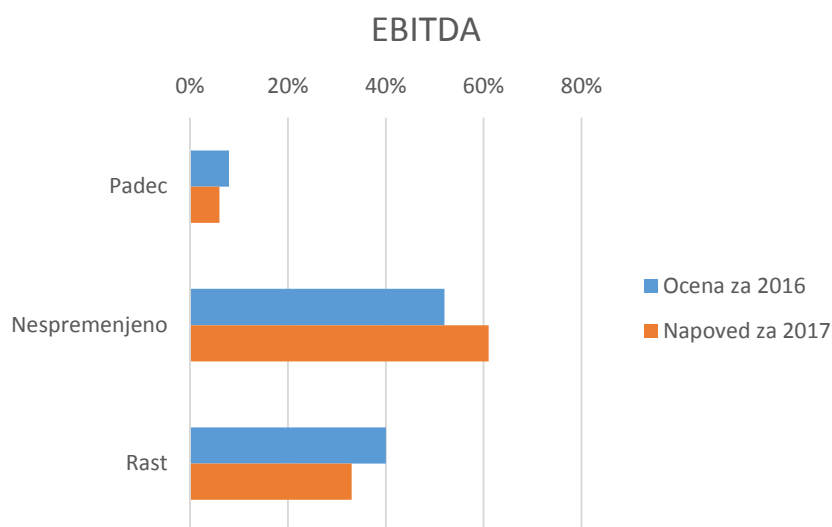
	16/15	17/16
več kot -20 %	3 %	2 %
od -20 % do -5 %	4 %	4 %
od -5 % do +5 %	48 %	53 %
od +5 % do +20 %	34 %	34 %
več kot +20 %	10 %	7 %

Znižan optimizem podjetij na tujih trgih odraža strahove pred zapoznelim učinkom manjšega povpraševanja po končnih proizvodih na trgih v razvoju.

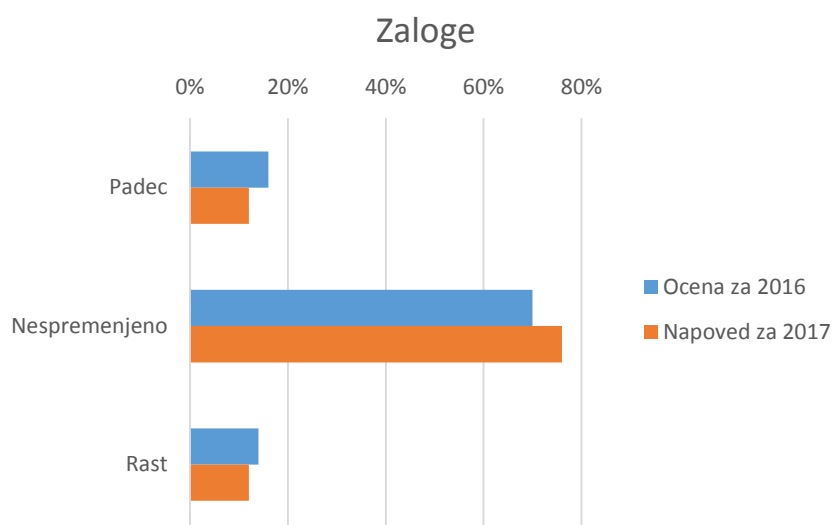
EBITDA, NETO DOBIČEK IN ZALOGE

DOBIČKI NAVZGOR, PREDVSEM PRI VELIKIH

Dobičkonosnost poslovanja sta opredeljevali vprašanji o gibanju **EBITDA** in **neto dobička**. Delež družb, ki pričakuje padec EBITDA, večjega od 5 %, se je skrčil z lanskih 11 % na 8 %. EBITDA naj bi močneje porasla pri 40 % družbah v 2016 in pri tretjini v 2017. Med MSP-ji in velikimi družbami ni velikih razlik v pričakovanjih. 43 % velikih družb pričakuje rast EBITDA in 39 % MSP-jev. Družbe so nekoliko previdnejše pri napovedih za naslednje leto, vendar se delež tistih, ki jih pričakuje padec, niža. Neto dobiček naj bi porasel bolj kot EBITDA (44 % družb v 2016 in 35 % v 2017), kar je posledica manjših obrestnih izdatkov in manjših odpisov. Neto dobiček naj bi nekoliko bolj porasel v velikih družbah (48 %) kot v MSP-jih (40 %). Optimizem je nekoliko višji za tekoče kot za naslednje leto, podobno kot v lanski anketi.

Pričakovanja o gibanju **zalog** so precej bolj stabilna kategorija. V primerjavi z lanskim vprašalnikom se je delež družb, pričakuje povečanje zalog, povečal s 11 % na 14 %, delež tistih, ki pričakuje padec, pa povečal s 11 % na 16 %.

EBITDA

	16/15	17/16
več kot -20 %	3 %	1 %
od -20 % do -5 %	5 %	5 %
od -5 % do +5 %	52 %	61 %
od +5 % do +20 %	35 %	29 %
več kot +20 %	5 %	5 %

NETO DOBIČEK

	16/15	17/16
več kot -20 %	6 %	1 %
od -20 % do -5 %	4 %	6 %
od -5 % do +5 %	46 %	58 %
od +5 % do +20 %	34 %	29 %
več kot +20 %	9 %	6 %

ZALOGE

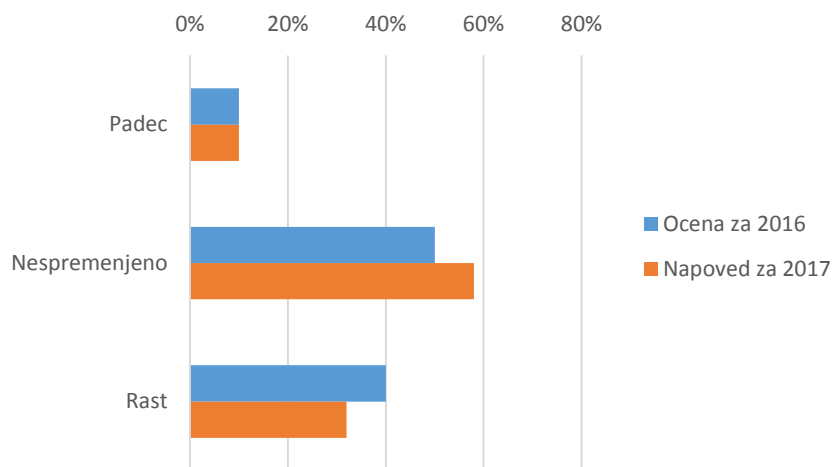
	16/15	17/16
več kot -20 %	3 %	0 %
od -20 % do -5 %	13 %	12 %
od -5 % do +5 %	70 %	76 %
od +5 % do +20 %	12 %	10 %
več kot +20 %	2 %	2 %

INVESTICIJE IN ZAPOSLOVANJE

VEČJA RAST INVESTICIJ MSP-JEV

Investicije za razliko od zalog, ki so odraz kratkoročnih poslovnih obetov, odražajo dolgoročna pričakovanja. Podjetje smo povprašali o investicijah v opredmetena in neopredmetena sredstva osnovna sredstva. Pri **neopredmetenih sredstvih** so bili navedeni primeri kot so patenti, blagovne znamke, pravice. Ob tem se zavedamo dvoumnega izpleta odgovorov na ta vprašanja, saj določene družbe investicije v neopredmetena sredstva beležijo kot stroške, druge kot osnovna sredstva, ki so predmet amortizacija ali letnega preizkusa vrednosti. Investicije v osnovna sredstva naj bi se bolj povečale pri 40 % družb, kar je nekoliko manj kot v lanskem letu (45 %), medtem ko je napoved za naslednje leto podobna lanskemu. Predvsem je nekoliko nižji delež tistih, ki pričakujejo padec investicij (11 % v 2016 proti 15 % v 2015). Podjetja so precej bolj optimistična pri napovedi investicij v **opredmetena sredstva** (43 % rast) kot v neopredmetena (18 %), kar je pričakovano, saj so vlaganja v neopredmetena sredstva precej kontinuirana in povezana s tekočim poslovanjem (registracija nove blagovne znamke ali patentna zaščita na določenem trgu). Zato kar tri četrtine podjetij pričakuje podoben nivo investicij v neopredmetena sredstva. MSP-ji naj bi vlagali več v osnovna sredstva (41 %) kot velike družbe (38 % rast). Nivo optimizma je pri opredmetenih osnovnih sredstvih podoben, pri vlaganjih v neopredmetena pa MSP-ji prekašajo (25 % jih pričakuje rast in 11 % padec) velika (13 % jih pričakuje rast in 11 % padec).

Investicije v osnovna sredstva

Družbe so glede zaposlovanja podobno previdne kot v lanskem anketi, saj jih zgolj 18 % pričakuje večjo rast (10 % padec). Tudi napoved za naslednje leto je podobna. Podobno kot lani so se MSP-ji izkazali za bolj optimistične pri zaposlovanju, saj naj bi jih v tekočem letu zaposlovalo 23 % (13 % velikih), v naslednjem letu pa 18 % (11 % velikih).

Opredmetena sredstva

Zemljišča, zgradbe, stroji, oprema

Neopredmetena sredstva

Patenti, blagovne znamke, pravice

INVESTICIJE V OSN. SREDSTVA

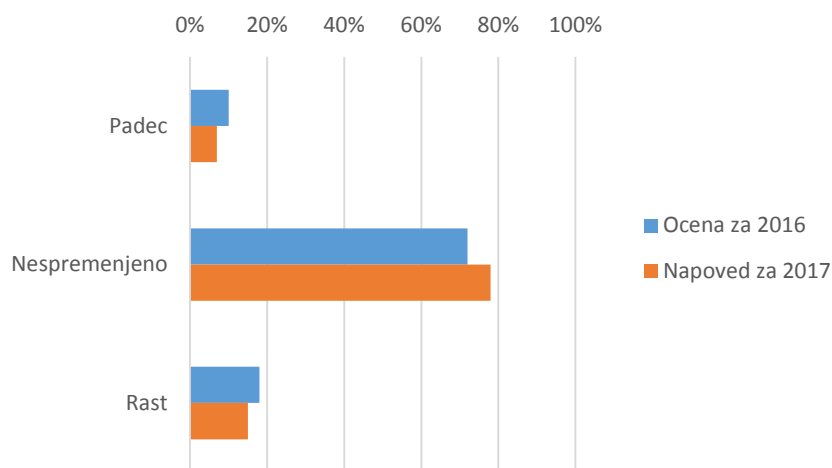
	16/15	17/16
več kot -20 %	3 %	2 %
od -20 % do -5 %	8 %	7 %
od -5 % do +5 %	50 %	58 %
od +5 % do +20 %	27 %	27 %
več kot +20 %	13 %	5 %

MSP-ji naj bi vlagali več v neopredmetena sredstva, vsa podjetja pričakujejo rast vlaganj v opredmetena sredstva

ZAPOSLOVANJE

	16/15	17/16
več kot -20 %	1 %	1 %
od -20 % do -5 %	9 %	6 %
od -5 % do +5 %	72 %	78 %
od +5 % do +20 %	16 %	14 %
več kot +20 %	2 %	1 %

Zaposlovanje

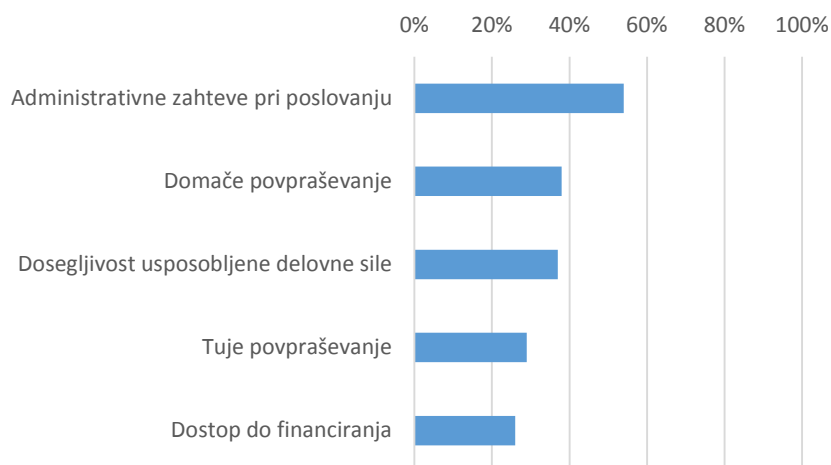
Zaposlovali naj bi predvsem v MSP-jih, velike družbe previdnejše

IZZIVI

ADMINISTRATIVNE OVIRE ZNOVA ŠTEVILKA 1

Podjetja smo povprašali po opredelitvi ranga lestvice **izzivov pri poslovanju** od najbolj do najmanj pomembnega pri poslovanju. Administrativne zahteve pri poslovanju so se že drugo zaporedno leto znašle najvišje na lestvici. Za več kot polovico družb je ta ovira zelo pomembna. Povsem isti vrstni red izzivov so družbe rangirale že v lanskem vprašalniku, pri čemer se je znižala intenziteta izziva dostopa do financiranja (izziv za četrtno družb), povečala pa pomembnost izziva administrativnih zahtev. Znižal se je tudi pomen domačega povpraševanja kot izziva, kar odraža rast na notranjem trgu. Za MSP-je so administrativne zahteve še precej večja ovira kot za velike (58 % proti 47 %), prav tako je dosegljivost usposobljene delovne sile precej večji problem za MSP-je (53 % podjetij) kot za velike (21 % podjetij).

Pomembnost izzivov pri poslovanju

ADMINISTRATIVNE ZAHTEVE

1	5 %
2	15 %
3	26 %
4	26 %
5	28 %

1 (manj pomembne)
5 (zelo pomembne)

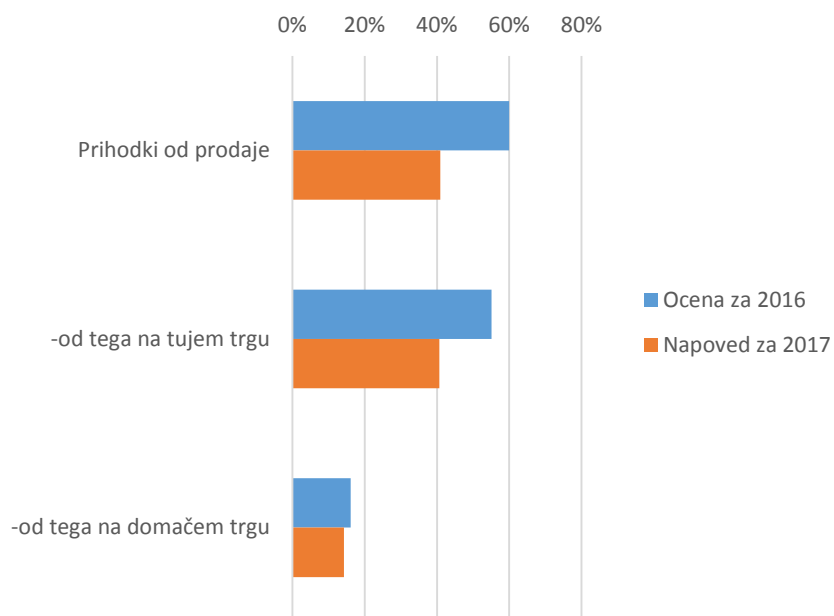
Administrativne zahteve in dosegljivost usposobljene delovne sile ključni oviri MSP-jev, pri velikih je na drugem mestu domače povpraševanje.

PREDELOVALNE DEJAVNOSTI

DOBRI PRODAJNI OBETI IN VISOKE INVESTICIJE

Podjetja iz **predelovalne industrije** so pri napovedih izstopala tudi v letošnji anketi. Dve tretjini družb pričakuje rast prodaje višjo od 5 %, zgolj 5 % padec. Glavnino rasti pričakujejo na tujih trgih (61 % družb), na domače jih pričakuje rast 29 %. Tudi za prihodnje leto so obeti dobri (47 % jih pričakuje rast), zopet so na izvoznih trgih boljši kot na domačem. Dobičkonosnost naj bi lepo porasla, saj jih 43 % pričakuje višjo rast EBITDA v 2016 in 45 % neto dobička, medtem ko se za 2017 dinamika nekoliko znižuje (35 % jih pričakuje rast EBITDA in 34 % neto dobička). Zaloge naj bi v 2016 ostale praktično nespremenjene, družbe pa naj bi precej povečale investicije v osnovna sredstva (55 % v 2016 in 39 % v 2017). Družbe iz predelovalnih dejavnosti naj bi zaposlovale nekoliko več kot gospodarstvo (25 % proti 19 %).

Saldo ocen in napovedi predelovalnih dejavnosti

STORITVENE DEJAVNOSTI

OBETI ZA 2017 VIŠJI

Storitvene dejavnosti ustvarijo okoli polovico dodane vrednosti v slovenskem gospodarstvu, zato je analiza njihovega sentimenta zelo pomembna. Družbe so dobro razpoložene (45 % jih pričakuje večjo rast prodaje v 2016 in 46 % v 2017) in imajo celo nekoliko bolj pozitivna pričakovanja za naslednje leto kot za tekoče. Splošen nivo optimizma je vseeno nekoliko nižji kot pri predelovalnih dejavnostih. Padec poslovanja na domačem trgu jih pričakuje okoli 16 %, 36 % pa rast. Dobičkonosnost naj bi porasla podobno kot v predelovalnih dejavnostih (36 % jih pričakuje večjo rast EBITDA kot neto dobička). Investicije v storitvenih dejavnosti naj bi izkazovale precej nižjo rast kot v predelovalnih dejavnostih (četrtnina podjetij pričakuje rast). Zaposlovanje naj bi bilo nižje kot v gospodarstvu (17 % jih pričakuje rast v 2016 in 11 % v 2017).

Predelovalni dejavnosti ohranjajo dobro kondicijo in visok optimizem. Zaposlovale naj bi bolj kot storitvene dejavnosti.

STORITVENE DEJAVNOSTI

Trgovina
Gostinstvo
Promet
IKT
Finance
Poslovanje z neprem.
Strok., znan. in tehn.
Uprava in obramba
Druge dejavnosti